

31997L0005

L 43/25

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

14.2.1997

DIREKTIVA 97/5/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA
z dne 27. januarja 1997
o čezmejnih nakazilih

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA

liberalizacije pretoka kapitala; ker njene določbe nujno veljajo za nakazila v valutih držav članic in v ekujih;

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 100a Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

ob upoštevanju mnenja Evropskega monetarnega inštituta,

skladno s postopkom, določenim v členu 189b Pogodbe ⁽³⁾, in skupnim osnutkom, ki ga je 22. novembra 1996 odobril Spravni odbor,

(4) ker je Evropski parlament v svoji resoluciji z dne 12. februarja 1993 ⁽⁵⁾ pozval k izdelavi Direktive Sveta, ki bo določala pravila za pregleden in učinkovit čezmejni plačilni promet;

(5) ker morajo biti vprašanja, ki jih obravnava ta direktiva, obravnavana ločeno od sistemskih vprašanj, ki so še v obravnavi pri Komisiji; ker se utegne pojaviti potreba po novem predlogu, ki bi obravnaval ta sistemska vprašanja, predvsem problem dokončnosti poravnave;

(1) ker se obseg čezmejnega plačilnega prometa vztrajno večja, saj izoblikovanje notranjega trga in razvojne težnje k popolni ekonomski in monetarni uniji vodijo k večjemu trgovanju in pretoku oseb znotraj Skupnosti; ker predstavljajo čezmejna nakazila znaten del obsega in vrednosti čezmejnega plačilnega prometa;

(6) ker je cilj te direktive izboljšati storitve čezmejnih nakazil in tako pomagati Evropskemu monetarnemu inštitutu (EMI) pri njegovi nalogi, da v okviru priprav na tretjo stopnjo ekonomske in monetarne unije pospešuje učinkovitost čezmejnega plačilnega prometa;

(2) ker je za posameznike in podjetja, še posebno za majhna in srednje velika, pomembno, da lahko sredstva iz enega dela Skupnosti v drugega nakazujejo hitro, zanesljivo in poceni; ker naj bi v skladu z Objavo Komisije o uporabi pravil ES za varovanje konkurence pri čezmejnih nakazilih ⁽⁴⁾ večja konkurenca na področju čezmejnih nakazil pripeljala do bolj kakovostnih storitev in nižjih cen;

(7) ker v skladu s ciljem iz druge točke tega uvoda določbe iz te direktive veljajo za vsa nakazila, kadar njihov posamični znesek znaša manj kakor 50 000 ekujev;

(3) ker želi ta direktiva slediti napredku, ki je bil v okviru vzpostavljanja ekonomske in monetarne unije storjen pri izoblikovanju notranjega trga, predvsem na področju

(8) ker v skladu s tretjim odstavkom člena 3b Pogodbe, in za zagotavljanje preglednosti, ta direktiva opredeljuje minimalne zahteve, ki pred izdajo čezmejnega nakazila in po njej strankam zagotavljajo ustrezne informacije; ker mednje sodi tudi navedba, kateri pritožbeni in odškodninski postopki so strankam na voljo ter kakšne so možnosti dostopa do njih; ker ta direktiva opredeljuje minimalne zahteve v zvezi z opravljanjem čezmejnih nakazil, predvsem glede izpolnjevanja obveznosti s strani institucij, ki jih opravljajo; ker mednje sodi tudi obveznost, da morajo kreditne institucije čezmejna nakazila opraviti v skladu z navodili strank; ker ta direktiva izpolnjuje pogoje, ki izvirajo iz načel Priporočila Komisije 90/109/EGS z dne

⁽¹⁾ UL C 360, 17.12.1994, str. 13, in UL C 199, 3.8.1995, str. 16.

⁽²⁾ UL C 236, 11.9.1995, str. 1.

⁽³⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 19. maja 1995 (UL C 151, 19.6.1995, str. 370), Skupno stališče Sveta z dne 4. decembra 1995 (UL C 353, 30.12.1995, str. 52) in Odločba Evropskega parlamenta z dne 13. marca 1996 (UL C 96, 1.4.1996, str. 74). Sklep Sveta z dne 19. decembra 1996 in Sklep Evropskega parlamenta z dne 16. januarja 1997.

⁽⁴⁾ UL C 251, 27.9.1995, str. 3.

⁽⁵⁾ UL C 72, 15.3.1993, str. 158.

14. februarja 1990 o preglednosti bančnih pogojev pričezmejnih finančnih poslih ⁽¹⁾; ker ta direktiva velja ne glede na Direktivo Sveta 91/308/EGS z dne 10. junija 1991 o preprečevanju zlorabe finančnega sistema za pranje denarja ⁽²⁾;

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

ODDELEK I

PODROČJE UPORABE IN OPREDELITEV POJMOV

Člen 1

Področje uporabe

Določbe iz te direktive se uporabljajo za čezmejna nakazila v valutah držav članic in v ekujih do protivrednosti 50 000 ekujev, za katere dajo nalog osebe razen tistih, navedenih v členu 2(a), (b) in (c), in ki jih izvršijo kreditne ali druge institucije.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi pomeni:

- (9) ker je namen te direktive prispevati k skrajšanju rokov, potrebnih za izvrševanje čezmejnih nakazil, in tiste institucije, ki to opravijo v kratkem času, spodbuditi, da ostanejo pri svojih ustaljenih postopkih;
- (10) ker mora Komisija v poročilu, ki ga bo Evropskemu parlamentu in Svetu ES predložila v največ dveh letih po poteku roka za začetek izvajanja te direktive, posebej preučiti in odgovoriti na vprašanje, kateri rok naj velja, če se naloga dajalec in njegova institucija ne dogovorita za noben rok, pri čemer upošteva pogoje in tehnična pravila, ki so v veljavi v posameznih državah članicah;
- (11) ker naj bi bile institucije, če jim ne uspe uspešno opraviti nakazila, dolžne izplačati nadomestilo; ker utegne tovrstna obveznost privedi do nepričakovanih obveznosti, ki lahko, če niso omejene, poslabšajo plačilno sposobnost institucij; ker naj bi bil zato njihov znesek omejen na največ 12 500 ekujev;
- (12) ker člen 8 ne vpliva na splošne določbe nacionalne zakonodaje, ki določajo odgovornost institucije do nalogodajalca, če čezmejno nakazilo ni bilo izvedeno zaradi napake te institucije;
- (13) ker je v okoliščinah, v katere se utegnejo institucije zapletati pri izvajanju čezmejnih nakazil, vključno s plačilno nesposobnostjo, treba razlikovati tiste, ki jih je povzročila višja sila; ker se za te potrebe uporablja opredelitev višje sile iz člena 4(6) Direktive 90/314/EGS z dne 13. junija 1990 o počitniških in potovalnih paketih, skupaj s fakultativnimi izleti ⁽³⁾;
- (14) ker potrebujejo države članice za reševanje morebitnih sporov med strankami in institucijami ustrezne in učinkovite pritožbene ter odškodninske postopke, pri čemer je mogoče uporabiti tudi ustrezne obstoječe postopke,

- (a) „kreditne institucije“ so institucije, kakor jih opredeljuje člen 1 Direktive Sveta 77/780/EGS ⁽⁴⁾, skupaj s podružnicami institucij na ozemlju Skupnosti, katerih sedež je izven ozemlja Skupnosti in katerih dejavnost je tudi izvrševanje čezmejnih nakazil v smislu tretje alineje istega člena;
- (b) „druge institucije“ so vse fizične in pravne osebe, ki niso kreditne institucije in katerih dejavnost je izvrševanje čezmejnih nakazil;
- (c) „finančne institucije“ so institucije, kakor jih opredeljuje člen 4(1) Uredbe Sveta (ES) št. 3604/93 z dne 13. decembra 1993 o določitvi opredelitev za izvajanje prepovedi privilegirane dostopa iz člena 104a Pogodbe ⁽⁵⁾;
- (d) „institucije“ so kreditne institucije ali druge institucije; za namene členov 6, 7 in 8 velja, da so podružnice ene kreditne institucije, ki v različnih državah članicah sodelujejo pri opravljanju čezmejnih nakazil, ločene institucije;
- (e) „posredniške institucije“ so vse institucije, ki sodelujejo pri čezmejnih nakazilih in niso ne institucija nalogodajalca ne institucija upravičenca nakazila;

⁽¹⁾ UL L 67, 15.3.1990, str. 39.

⁽²⁾ UL L 166, 28.6.1991, str. 77.

⁽³⁾ UL L 158, 23.6.1990, str. 59.

⁽⁴⁾ UL L 322, 17.12.1977, str. 30. Direktiva nazadnje spremenjena z Direktivo 95/26/ES (UL L 168, 18.7.1995, str. 7).

⁽⁵⁾ UL L 332, 31.12.1993, str. 4.

- (f) „čezmejna nakazila“ so posli, ki se na pobudo nalogodajalca opravljajo prek institucije ali njene podružnice v eni izmed držav članic in katerih namen je, da se upravičencu nakazila pri instituciji ali njeni podružnici v drugi državi članici na računu odobri znesek denarja; nalogodajalec in prejemnik plačila sta lahko ena in ista oseba;
- (g) „nalog za čezmejno nakazilo“ je nepreklicno naročilo za izvršitev čezmejnega nakazila v kakršnikoli obliki, ki ga nalogodajalec izda neposredno svoji instituciji;
- (h) „nalogodajalec“ je fizična ali pravna oseba, ki naroči izvršitev čezmejnega nakazila upravičencu;
- (i) „upravičenec“ je končni prejemnik čezmejnega nakazila, ki mu je v ustreznem znesku na razpolago na računu, do katerega ima dostop;
- (j) „stranka“ je lahko glede na sobesedilo nalogodajalec, pa tudi upravičenec nakazila;
- (k) „referenčna obrestna mera“ je obrestna mera, ki ustreza nadomestilu stranki in je določena v skladu z določbami, ki veljajo v državi članici, v kateri je institucija plačnica nadomestila;
- (l) „datum odobritve“ je datum izpolnitve vseh pogojev za izvršitev naloga za čezmejno nakazilo, ki jih je institucija postavila v zvezi z ustreznim finančnim kritjem in informacijami, potrebnimi za izvršitev le-tega.

ODDELEK II

PREGLEDNOST POGOJEV ZA ČEZMEJNA NAKAZILA

Člen 3

Informacije o pogojih za čezmejno nakazilo pred sprejemom naloga

Institucije so dolžne svoje dejanske in potencialne stranke obvestiti o pogojih za čezmejna nakazila pisno, v danem primeru tudi po elektronskem mediju, in v razumljivi obliki. V tem okviru morajo navesti najmanj:

- čas, ki je za izvrševanje prejetega naloga za čezmejno nakazilo potreben, da bodo sredstva nakazana na račun banke upravičenca nakazila; začetek tega obdobja mora biti jasno naveden,
- čas, ki ga banka upravičenca nakazila po prejemu čezmejnega nakazila potrebuje, da nakaže sredstva na njegov račun,

- način obračunavanja vseh posredniških provizij in pristojbin, ki bremenijo stranko, v danem primeru tudi tarife,
- v danem primeru tudi datum valutacije, ki ga uporabi institucija,
- podrobnosti o pritožbenih in odškodninskih postopkih, ki so strankam na voljo, ter možnosti dostopa do njih,
- uporabljene referenčne menjalniške tečaje.

Člen 4

Informacije po izvršenem čezmejnem nakazilu

Institucije so dolžne svojim strankam, razen če se te temu izrecno ne odpovedo, po opravljenem čezmejnem nakazilu ali po njegovem sprejemu jasno, v razumljivi in pisni obliki ali po potrebi po elektronskem mediju posredovati najmanj naslednje informacije:

- referenčno oznako, ki pomaga stranki identificirati čezmejno nakazilo,
- izvirni znesek čezmejnega nakazila,
- znesek vseh posredniških provizij in pristojbin, ki bremenijo stranko,
- v danem primeru tudi datum valutacije, ki ga uporabi institucija.

Če je nalogodajalec določil, da stroški za čezmejno nakazilo delno ali v celoti bremenijo upravičenca nakazila, le-tega o tem obvesti njegova institucija.

Pri preračunanih zneskih je institucija, ki jih je preračunala, dolžna obvestiti svojo stranko o uporabljenih menjalniških tečajih.

ODDELEK III

MINIMALNE OBVEZNOSTI INSTITUCIJ PRI ČEZMEJNIH NAKAZILIH

Člen 5

Posebne obveznosti institucij

Institucija se je dolžna na željo stranke, razen če ne želi z njo skleniti posla, pri čezmejnih nakazilih z opredeljenimi specifikacijami obvezati glede roka za izvedbo nakazila in višine zneskov posredniških provizij in pristojbin, razen tistih, povezanih z uporabljenimi menjalnimi tečaji.

Člen 6

Obveznosti v zvezi z roki

1. Institucija nalogodajalca je dolžna čezmejno nakazilo izvesti v roku, za katerega se je dogovorila z nalogodajalcem.

Če zaradi nespoštovanja dogovorjenih rokov ali če se nalogodajalec in njegova institucija ne dogovorita za noben rok, ob koncu petega bančnega poslovnega dne po sprejemu naloga za izvedbo čezmejnega nakazila pa sredstva še niso bila nakazana na račun institucije upravičenca nakazila, je nalogodajalčeva institucija dolžna nalogodajalcu izplačati nadomestilo.

Nadomestilo so obresti, ki jih institucija ob uporabi referenčne obrestne mere obračuna na podlagi zneska čezmejnega nakazila za obdobje med:

- koncem dogovorjenega roka ali, če se nalogodajalec in institucija nista dogovorila za noben rok, koncem petega bančnega poslovnega dne po prejemu naloga za izvedbo čezmejnega nakazila, in
- datumom, ko so bila sredstva nakazana na račun institucije upravičenca nakazila.

V tem smislu je tudi posredniška institucija dolžna plačati nadomestilo instituciji nalogodajalca, če zaradi nje čezmejno nakazilo ni bilo opravljeno v dogovorjenem roku ali, če se instituciji nista dogovorili za noben rok, pred koncem petega bančnega poslovnega dneva po sprejetju čezmejnega nakazila.

2. Institucija upravičenca nakazila je upravičencu dolžna dati znesek čezmejnega nakazila na razpolago v roku, za katerega se je z njim dogovorila.

Če zaradi nespoštovanja dogovorjenih rokov ali če se upravičenec in njegova institucija ne dogovorita za noben rok, ob koncu prvega bančnega poslovnega dne po dnevu, ko so bila sredstva nakazana na račun banke upravičenca, sredstva še niso bila nakazana na račun upravičenca, je upravičenčeva institucija dolžna upravičencu izplačati nadomestilo.

Nadomestilo so obresti, ki jih institucija izračuna na podlagi referenčne obrestne mere in zneska čezmejnega nakazila za obdobje:

- od konca dogovorjenega roka ali, če se nalogodajalec in institucija nista dogovorila za noben rok, konca prvega bančnega poslovnega dne po dnevu, ko so bila sredstva nakazana na račun banke upravičenca, in
- do datuma, ko so bila sredstva nakazana na račun upravičenca nakazila.

3. V skladu z odstavkoma 1 in 2 institucija nalogodajalca ali upravičenca ni dolžna izplačati nadomestila, če lahko dokaže, da je za zamudo v danem primeru kriv nalogodajalec ali upravičenec.

4. Odstavki 1, 2 in 3 ne posegajo v druge pravice strank in institucij, ki sodelujejo pri izpeljavi čezmejnega nakazila.

Člen 7

Obveznost opravljanja čezmejnih nakazil v skladu z navodili

1. Institucija nalogodajalca, morebitna posredniška institucija in institucija upravičenca nakazila so dolžne po datumu sprejema naloga za čezmejno nakazilo le-tega opraviti v njegovem polnem znesku, razen če je nalogodajalec odredil, da stroški čezmejnega nakazila delno ali v celoti bremenijo upravičenca nakazila.

Prvi pododstavek ne vpliva na možnost upravičenčeve institucije, da v skladu z veljavnimi določbami in uzancami upravičenca bremeni za stroške vodenja računa, vendar se institucija s tovrstno obremenitvijo ne sme izogniti dolžnosti iz navedenega pododstavka.

2. Če sta si institucija nalogodajalca ali posredniška institucija, brez vpliva na morebitne druge zahteve, v nasprotju z določbami odstavka 1 odtegnili del zneska čezmejnega nakazila, je institucija nalogodajalca dolžna, da na zahtevo nalogodajalca odtegnjeni znesek na lastne stroške in brez morebitnih drugih odtegnjenih zneskov nakaže upravičencu nakazila, razen če nalogodajalec zahteva, da se odtegnjeni znesek nakaže v njegovo korist.

Vsaka posredniška institucija, ki je v nasprotju z določbami odstavka 1 odtegnila znesek, je dolžna tega na lastne stroške in brez morebitnih drugih odtegnjenih zneskov nakazati instituciji nalogodajalca ali, če ta tako zahteva, upravičencu čezmejnega nakazila.

3. Če je za to, da nalog za čezmejno nakazilo ni bil izveden v skladu z navodili nalogodajalca, kriva institucija upravičenca nakazila, je ta, brez vpliva na morebitne druge zahteve, dolžna upravičencu na lastne stroške nakazati neupravičeno odtegnjeni znesek.

Člen 8

Obveznosti institucij v zvezi z nadomestili v primeru neopravljenega čezmejnega nakazila

1. Če institucija nalogodajalca potem, ko je sprejela nalog za čezmejno nakazilo, predvidenih zneskov ni nakazala na račun institucije upavičenca, je dolžna, brez vpliva na morebitne druge zahteve, nalogodajalcu vrniti znesek zadevnega nakazila v višini do 12 500 ekujev, skupaj z:

- obrestmi, obračunanimi na podlagi referenčne obrestne mere in zneska čezmejnega nakazila za obdobje od prejema naloga za čezmejno nakazilo do nakazila, in
- pristojbinami v zvezi s čezmejnim nakazilom, ki jih je nalogodajalec medtem poravnal.

Institucija je nalogodajalcu dolžna dati navedene zneske na razpolago v štirinajstih bančnih poslovnih dneh po prejemu njegove zahteve, razen če sredstva v znesku čezmejnega nakazila med tem niso bila nakazana na račun banke upravičenca plačila.

Tovrstne zahteve nalogodajalec ne sme dati pred pretekom roka, v katerem je institucija na podlagi dogovora z njim dolžna opraviti čezmejno nakazilo, ali, če se nalogodajalec in institucija nista dogovorila za noben rok, pred potekom roka iz drugega pododstavka člena 6(1).

V tem smislu je tudi vsaka posredniška institucija, ki je sprejela čezmejno nakazilo, dolžna znesek nakazila na lastne stroške ter skupaj z zadevnimi stroški in obrestmi povrniti instituciji, ki ji je dala naročilo za njegovo izvršitev. Če institucija nalogodajalca zaradi napačnega ali pomanjkljivega naloga ni opravila čezmejnega nakazila, si mora posredniška institucija po svojih najboljših močeh prizadevati za povračilo nakazanega zneska.

2. Če čezmejnega nakazila ni bilo, ker ga ni opravila posredniška institucija, ki jo je določila institucija upravičenca nakazila, je zadnja z odstopanjem od odstavka 1, dolžna dati upravičencu na razpolago sredstva v višini do 12 500 ekujev.

3. Če čezmejnega nakazila ni bilo zaradi napačnih ali pomanjkljivih navodil nalogodajalca njegovi instituciji ali ker nakazila ni opravila posredniška institucija, ki jo je izrecno določil nalogodajalec, si morajo z odstopanjem od odstavka 1 institucija nalogodajalca in druge institucije po svojih najboljših močeh prizadevati za povračilo nakazanega zneska.

Ko je institucija nalogodajalca dobila povrnen znesek, ga je dolžna nakazati v prid nalogodajalcu. Institucije, tudi nalogodajalčeva, v tem primeru niso dolžne povrniti pristojbin in nastalih obresti ter lahko od zneska odtegnejo stroške, če so ti specifičirani.

Člen 9

Primeri višje sile

Ne glede na določbe Direktive 91/308/EGS so institucije, ki sodelujejo pri izvajanju čezmejnih nakazil, oproščene obveznosti

iz te direktive iz razlogov višje sile, torej nenavadnih in nepredvidljivih okoliščin, na katere tisti, ki se sklicuje na višjo silo, ni mogel vplivati in katerih posledicam se kljub vsemu prizadevanju ni bilo mogoče izogniti.

Člen 10

Reševanje sporov

Države članice poskrbijo, da so za reševanje sporov med nalogodajalcem in njegovo institucijo ali med upravičencem in njegovo institucijo na voljo ustrezni in učinkoviti pritožbeni in odškodninski postopki, pri čemer se lahko, če je mogoče, uporabijo tudi ustrezni obstoječi postopki.

ODDELEK IV

KONČNE DOLOČBE

Člen 11

Izvajanje

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 14. avgusta 1999. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicovanja določijo države članice.

2. Države članice predložijo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 12

Poročanje Evropskemu parlamentu in Svetu

Komisija predloži Evropskemu parlamentu in Svetu najpozneje dve leti po izteku roka za začetek izvajanja te direktive poročilo o njenem izvajanju, po potrebi skupaj s predlogi za njeno revizijo.

V tem poročilu posveti posebno pozornost rokom iz člena 6(1), pri čemer upošteva pogoje in tehnična pravila, ki veljajo v posameznih državah članicah.

Člen 13**Začetek veljave**

Ta direktiva začne veljati z dnem objave v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Člen 14**Naslovljenci**

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 27. januarja 1997

Za Evropski parlament

Predsednik

J. M. GIL-ROBLES

Za Svet

Predsednik

G. ZALM
